

Eğitim ve Kurtuluş

SEBT GÜNÜ

KONUyla İLGİLİ METİNLER: *Yaratılış 1:26, 27; Yeşaya 11:1–9; 2.Timoteos 3:14–17; 1.Kralları 4:29–34; Yubanna 14:17; 1.Korintliler 2:1–16.*

HATIRLAMA METNİ: “Kutsal Yazılar’ın tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır” (2. Timoteos 3:16).

Kutsal Kitap Allah ve O’nun halkı ile ilgili uzun bir öykü anlatmaktadır. Bu öykü bazen, geçici olarak da olsa ters giden bir sevgi hikayesi gibi görünür. Ya da Baba ile O’nun, sonunda yola gelen isyankâr evlatları-nın öyküsü olarak da görünebilir.

Fakat bu haftaki eğitimin amacına yönelik olarak, Kutsal Kitap öyküsün-deki başka bir konuyu keşfedeceğiz, öğretmen ve öğrencilerinin öyküsünü. Öğrenciler hala sınavlarda başarısız oluyor, fakat O tekrar tekrar dersleri anlatmaya devam ediyor, ta ki sonunda bazıları öğrenene kadar.

Kutsal Kitap öyküsü çok iyi bildiğimiz insan öykülerinden çok farklı değil, bir tek fark dışında. Allah ve Halkının öyküsünün iyi sonla biteceği, gayesine ulaşacağı güvence altındadır. Halkına karşı ilahi lütfu, bu sonucu güvence altına alıyor. Bu ilişkide insanın taşıdığı sorumluluk, onun çok zahmetli olduğunu düşünenlerce sıklıkla yanlış anlaşılmuş, hatta ondan çekinilmiştir. Fakat aslında Kutsal Kitap öyküsü özünde Allah’ı bilmeye ve O’nun isteğini anlamaya bir davettir. Gerçekte, Allah’ı bilmeyi öğrenmek, bizim O’nun lütfuna vereceğimiz öncelikli karşılıktır. Böyle bir lütfu kazanamayız fakat öğrenebiliriz ve Hristiyan eğitiminin özü, bize bu lütfu öğreten eğitim değilse başka nedir ki?

*21 Kasım Sebti Günü’ne hazırlık için bu haftanın konusunu çalış.

Allah'ın Suretinde

Yaratılış 1:26, 27 ve Yaratılış 5:1, 3 ayetlerini oku. Bu ayetler, Allah'ın insanlığı başlangıçta nasıl yarattığı ve günahattan sonra olanlara dair bize ne öğretiyor?

“Allah'ın sureti” ifadesi Kutsal Kitap yorumcularını yüzyıllar boyunca tutsak etti. İlk insanların yaratıldığı bir suret neydi? Örneğin, bu Allah'ın yeni yaratımını, aynaya bakıp Kendisine benzer şekilde oluşturduğu anlamına mı geliyor? Ya da insanların diğer tüm yaşam formlarından daha çok Allah'a benzedikleri anlamına mı geliyor? Yoksa burada bahsedilen Yaratan ve onun insan yaratımı arasındaki ruhsal ve düşünsel benzerlik ve uyumluluk mu? Araştırmacılar, bunun ne anlama gelebileceğine dair Kutsal Yazılar'dan kaynaklanan pek çok yorum ortaya koymuş olsalar da, Kutsal Yazılar bu ifadeyle ilgili kesin bir açıklamada bulunmuyor. Fakat, günahattan sonra bu suretin değişmiş olduğunu görebiliyoruz, Ellen G. White'in, eğitimin amacının insanda Yaratıcısı'nın suretini yeniden inşa etmek olduğunu söylemesinin sebebi buydu (*Education [Eğitim]* s. 14–16).

Peki, eğitim böylesine olağanüstü bir amacı gerçekleştirmeyi nasıl başa-rabilir?

Öncelikle, Allah'ın bizi, bir anlamda ebeveynlerin çocuk sahibi olması gibi, O'nunla bir ilişkimiz olsun diye yapmış olduğunu hatırlamalıyız. Aynı ebeveynlerin çocuklarını kendi suretlerinde yapmaları gibi, Ailesinin bir parçası olan çocukları olarak yetiştirmek için bizi Kendi suretinde yaptı; O bizimle iletişime geçebilir ve bizimle uzun süreli bir ilişki kurabilir. O halde, Allah'ın sureti, daha çok “zihinsel bir surettir” ve bu suret biri ilahi, diğeri insan iki varlığın zihinlerinin buluşmasını mümkün kılar. Eğitimde, önce evde ebeveynlerle çocuk arasında, daha sonra da eğitim işini öğretmenlerin devraldığı okulda gerçekleşen de tam olarak budur işte. Allah'ın bizi Kendi suretinde yaparken, bizi pek çok diğer yaşam formlarından ayıran, çok iyi bildiğimiz bu eğitim sürecini düşünmüş olduğu çok belli—Bize öğretebilsin ve biz de O'nun suretini (O'nun zihnini) yansıtmaya kadar O'ndan öğrene-bilelim diye böyle yaptı.

Kurtarış öyküsü, yaratılıştan beden almaya ve beden alıştan yeni-den yaratılışa, bir eğitim öyküsüdür. Allah bir öğretmendir ve gök de daimi bir okuldur (bkz. Ellen G. White, *Education [Eğitim]*, s. 301). Bu düşüncenin, bizim evdeki, kilisedeki, okuldaki, üniversitedeki ve tüm yaşamdaki Hristiyan eğitime olan bağlılığımız açısından çıkarımları nelerdir?

Öğretmen olarak İsa

Kutsal Kitap, İsa'yı tarif ederken pek çok tabir kullanır. O, Allah'ın Oğlu, Mesih, İnsanoğlu, Kurtarıcı, Rab, Allah'ın Kuzusu ve daha birçoklarıdır. Fakat Yahudiye ve Celile'deki üç yıldan uzun süren kamu hizmeti döneminde O'nu en iyi tanıyan kişiler için O bir öğretmendi. Ona "Usta" ya da "Rabbi" diyorlardı. İkisi de aslında aynı anlama geliyor, "Öğretmen".

Bu sebeple, öğretmenlik uğraşı ve öğretim işi, İsa'nın kamu hizmetini yerine getirmesi için özellikle uygun olmuş olmalı. O'nun kurtarma işi bir şekilde öğretim işiyle ilişkilidir. Dahası, bu müjde peygamberi tarafından önceden bildirilmişti.

Yeşaya 11:1-9 ayetlerini oku. İsa'nın öğretim işi hakkında ne açıklanıyor?

Kutsal Yazılar'daki en şaşırtıcı Mesih'e ilişkin peygamberlik sözlerinden biri Yeşaya 11. bölümde bulunur. 1–3 ayetleri Mesih'in gelişini eğitimsel tabirlerle tasvir ediyor; bilgi, öğüt, bilgelik ve anlayış getiren biri. Metin şu dikkat çekici vaat ile sonlanıyor: "Sular denizi nasıl dolduruyorsa, dünya da RAB'bin bilgisiyle dolacak" (Yeşaya 11:9). Ellen G. White'in, *Education [Eğitim]* kitabında, eğitim işi ile kurtuluş işinin bir olduğunu yazmasına esin olan, belki de Kutsal Yazılar'ın bu öğretileriydi (bkz. *Education [Eğitim]* s. 30.)

Yuhanna 3:1-3 ayetlerini oku. Nikodim İsa'ya Rabbi diye hitap etti ve dahası O'nun gösterdiği işaretlere, yani mucizelerine ve hayatın anlamına dair kavrayışlarına dayanarak, O'nun öğretmedeki yeteneklerinin Allah'tan geldiğini saptadı. İsa, Nikodim'e verdiği cevapta onun Allah'ın krallığını görmesi (anlaması ve aynı zamanda girmesi) için yeniden doğması gerektiğini söylediğinde, Kendisine verilen unvanı kabul etmediyse de, öğretmedeki yeteneklerinin kaynağını elbette kabul etti. Bu, diğer kişilere öğretme yetkisinin, İsa örneğinde bile, Allah'tan kaynaklandığı anlamına geliyor.

Öğretmek, elbette Allah'ın bir armağanıdır. Allah tarafından görevlendirilmiş, İsa tarafından benimsenmiş ve ilahi yetkiye sahip olduğu öğretilenler tarafından tanınmıştır.

Bizim, Rabb'in bilgisinin tüm dünyayı doldurması ile ilgili bu peygamberlik sözünün tamamlanmasını görmekteki işlevimiz nedir?

Musa ve Peygamberler

2. Timoteos 3:14-17 ayetlerini oku. Bu ayetler Hristiyan eğitiminde Kutsal Yazılar'ın işlevi ile ilgili bize ne öğretiyor?

Kutsal Kitap'ın ilk bölümü için kullanılan “Torah” sözcüğü, zaman zaman “Yasa” diye tercüme edilir, bunun sebebi kısmen, bu kitapçıkların pek çok yasayı barındırıyor olmasıdır. Fakat Torah aslında “öğretim” ya da “talimat” anlamına gelir. Bu anlayış, birçoklarının Kutsal Kitap'taki “yasa” kavramının ifade ettiğini düşündüğü şeyden, yani Allah'ın lütfunda kalmaya devam etmek için uymamız gereken kural ve yönetmeliklerden çok farklıdır. Pek öyle değil; aslında, yasa Allah'ın bizi en başta yaratırken amaçladığı antlaşma ilişkisi içinde başarılı ve güvenli bir şekilde yaşamının yolları ile ilgili bir eğitim gereci olarak düşünülmüştür.

İbrani Kutsal Kitap'ının sonraki iki bölümü, peygamberler, Allah'ın halkının bu eğitim gerecini nasıl iyi bir şekilde öğrendiklerini, nasıl ona göre yaşamlarını sürdürdüklerini (ilk peygamberler) ve bu eğitim gerecinden ne öğrenmeleri gerektiğini (sonraki peygamberler) anlatmaktadır. Eski Ahit'in (İbranice “yazılar” denilen) kalan bölümü, başarılı ve görece daha az başarılı öğretmenler, öğrenciler ve onların eğitimle ilgili tecrübeleriyle doludur. Bu kitapçıklardaki başarılı eğitim örnekleri, Ester, Rut, Daniel ve Eyüp olurdu. Başarısız örnekler ise Yakup'un dört arkadaşı olurdu. Mezmurlar kitapçığı aslında bir ilahiler kitabı olmasına rağmen onda bile en az üç tane eğitime yönelik mezmur bulunmaktadır: 1. Mezmur, 37. Mezmur ve 73. Mezmur.

Müjdeler eğitim amacı güden örneklerle doludur, özellikle de İsa'nın benzetmeleri. Pavlus'un mektuplarından pek çoğu güçlü bir müjde duyurusuyla başlar fakat Hristiyanların günlük yaşamları ile ilgili pratik dersler olan eğitim yazılarıyla sona erer. Vahiy Kitabı eğitim amacı güden yazılarla doludur. Örneğin Mesih'in kilisesinin geleceğinin tüm ifşası ya da ortaya çıkartılması, sadece Allah'ın Kuzusu'nun—Usta Öğretmen İsa—açabileceği bir tomarda açıklanmıştır.

Haklı olarak, Musa'nın kitaplarındaki eğitime dair talimatlarının hepsinin günümüze uygulanamayacağı söylenebilir. Krallarla ilgili talimatın bulunduğu, Yasanın Tekrarı 17:14–20 ayetlerinde kraliyet makamında bulunacak kişilerin seçimine dair çok açık talimatlar vardır. Bugün elbette kilisemiz için kral tayin etmiyoruz. Kutsal Yazılar'daki tüm bu malzemenin uygun bir şekilde günümüze uygulanma biçimini ne şekilde belirleyebiliriz?

Bilge Adamlar ve Kadınlar

Okul, ders ve eğitim sözcükleri günümüzde açık bir şekilde anlaşılıyorlar fakat Kutsal kitapta yaygın değiller. Çok daha yaygın olan başka bir kelime mevcut; bilgelik/bilge. Örneğin Eski Ahit'te bilge adamlar ve kadınlardan bahsedilir (2.Samuel 14:2, Süleyman'ın Özdeyişleri 16:23).

1. Krallar 4:29–34 ayetlerini oku. Bu, bilgeliğin önemi hakkında bize ne öğretiyor?

Kral Süleyman, hayvanların ve bitkilerin yaşamları hakkında konuşan, büyük bir bilgelik taşıyan özdeyişler söyleyen bilge bir adam, yani bir eğitim insanı olarak diğerlerinden ayrılırdı (1.Krallar 4:29–34). Özdeyişler ve Vaiz kitapçıkları, çeşitli konularda, Süleyman'a ve aynı zamanda eski zamanlardaki bir çok bilge öğretmene mal edilen, pek çok bilgece öğreti barındırır (Süleyman'ın Özdeyişleri 1:1, 25:1, 30:1, 31:1).

Kutsal Kitap'a göre, bilgelik bizim bugünkü eğitimimize çok benzemektedir. O, kişinin özellikle de gençken ebeveynlerinden ve öğretmenlerinden öğrendiği bir şeydir (Vaiz 12:1), fakat aslında kişi bilgeliği yaşamı boyunca biriktirir. İkinci olarak, bilgeliğin genel anlamda hayata uygulanabilir bir yönü vardır; örneğin, kışı geçirecek kadar yeterli olması için yaz boyunca biriktiren karıncalardan öğrenmek gibi.

Fakat bilgelik sadece uygulanabilir değildir, aynı zamanda kuramsal bir yönü de vardır çünkü Allah'a iman ile başlar ve belirli temel ilkeleri takip eder (Süleyman'ın Özdeyişleri 1:7). Bilgelik bizim sorumluluk bilinci içinde ve diğer insanların yararını gözeterek yaşamamıza yardım eder ve ayrıca bizi talihsizlikten korur. Son olarak, aynı günümüzdeki eğitim gibi, bilgelik de soracağımız tüm soruları cevaplamaz fakat bir yandan bilinmezi aramaya devam ederken, bildiklerimizle tatmin olmamızı mümkün kılar ve bu da Allah'ı bilip O'nun lütfuna güvenmeyi öğrenebileceğimiz iyi bir durumdur. Yeremya 18:18 ayetine göre, bilge bir öğretmenin işlevi, rahip ya da peygamberin işlevi ile eşit seviyede kabul edilir. Üçü de Allah'tan O'nun halkına, yasadaki talimat, eğitici öğüt ve Allah'tan özel bildirimler biçimlerinde mesajlar taşırlar.

Bigelięi nasıl öğrenir ve daha sonra onu bizden sonra gelenlere aktarırız? Bunu yapmak, bir halk olarak, bizim için neden çok önemlidir?

İlk Kilisede Eğitim

Kutsal Yazılarda eğitimin kayda değer ilkelerinden biri, Usta Öğretmen İsa öğrencilerinden ayrılmaya hazırlanırken su yüzüne çıkar. Öğrenciler, aşağı yukarı bizim lise ya da üniversite eğitimimiz için harcadığımız zamana denk olan üç buçuk yıl boyunca onunla birlikte olmuşlardı. Bahsettiğimiz eğitim dönemleri tamamlandıktan sonra, kişiye göre değişmekle birlikte, öğrencilerin kendi başlarına idare edebilecekleri varsayılır.

Fakat İsa daha iyi bir yöntem biliyordu, takipçileri için Kutsal Ruh'un himayesi altında devam eden bir eğitimi temin etti. İsa'nın öğrencilerine daimi olarak verilen bu öğretmen ya da rehber, başka yerlerde tesellici veya yardımcı (Grek dilinde paracletos) olarak tanımlanmıştır (*Yubanna 14:16, 17*). O, Gerçeğin Ruhu olarak tanımlanır. Kutsal Ruh her ne kadar bir öğretmen olarak tanımlanmasa da, Kutsal Ruh'un işi, özellikle de gerçeği aramaya ve bulmaya ilişkin olduğu için, kesinlikle eğitime yöneliktir.

1. Korintliler 2:1-16 ayetlerini oku. Pavlus burada eğitim konusu için çok önemli ne söylüyor?

Pavlus, Korint'teki kiliseye onlara ilk geldiğinde sadece İsa Mesih ve o'nun çarmıha gerilmesinden bahsettiğini hatırlatarak başlıyor (*1.Korintliler 2:2*)—zeki bilgelik yok, sadece müjdenin ilanı var. Fakat bu sadece başlangıçtı (*1.Korintliler 2:6*), çünkü bu yeni Hristiyanlar olgunlaştıklarında, elçi onlara bilgeliği, Allah'ın daha dünya başlamadan önce sakladığı şeyleri (*1.Korintliler 2:7*), hatta Allah'ın derin düşüncelerini (*1.Korintliler 2:10*) öğretmek için geri dönecekti. Allah'ın Ruhu öğrenenlerin ruhlarıyla birleşecek, her şey O'nun rehberliği altında çalışılacaktı.

Bu öğreti ne kadar derin olacak ve öğrenimin ne kadarı Ruh tarafından yönlendirilenlere açık olacak? Bölüm Yeşaya peygamberden yapılan bir alıntıyla sona eriyor: “RAB'bin düşüncesine kim akıl erdirebildi? O'na öğüt verip öğretebilen var mı?” (*Yeşaya 40:13*). Kendi zamanının sıradan insanlarına konuşan peygamber, kimsenin bunu yapamayacağını söylerdi. Fakat Pavlus bu algıyı “biz Mesih'in düşüncesine sahibiz” sözlerini ekleyerek düzeltti, yani Ruh'la dolan Hristiyanlar Allah'ın düşüncesine bile erişime ve bu sayede doğruluk yolunu bilmek için gerekli olan sınırsız öğrenim ve kavrayışa sahip-lerdi (*1.Korintliler 2:10–13*).

EK ÇALIŞMA: Büyük müjde görevi (*Matta 28:18–20*) dikkate değer bir dini hareket başlatmıştı. Burada, birkaç elçi ya da müjdeci (iki sözcük de aynı anlama geliyor—“gönderilmiş olanlar”), tüm dünyaya yayılarak ilgili kişileri topladılar, onları öğrencilere dönüştürdüler, İsa’ya inanmalarını söyleyip, onları vaftiz ettiler ve İsa’nın kendilerine emrettiği her şeyi onlara öğretmeye başladılar. Dünyanın her yerinden, farklı kültürleri temsil eden ve farklı diller konuşan Hristiyan mühtediler, vaftiz sularından çıkar çıkmaz okula giriyor ve eğitimlerine başlıyorlardı. Bu hiç de şaşırtıcı değil çünkü hala öğrenecek çok şeyleri vardı.

Hristiyanların her zaman öğrenmeye devam etmesinin sebebi zihinsel merak ya da bilgi sahibi olma isteklilikleri değil, Hristiyan hayatı ve imanının günlük yaşamın her köşesine sızmasıdır. Öğrenecek çok şey var. Bu sebeple, Yeni Ahit’in mektuplarında hem İsa hakkında duyuru (bazen Yeni Ahit sözcüğü *kerygma* [*keb-RIG-ma*] ile anılmıştır), hem de Hristiyanların öğrenmesi gereken her şey hakkında eğitim (bazen Yeni Ahit sözcüğü *didache* [*did-ab-KAY*] ile anılmıştır) bulunmaktadır. Duyuruya iyi bir örnek 1. Korintliler 2:2 ayetinde görülebilir, eğitim ise 1. Korintliler 4. bölümde başlar ve mektubun devamında zaman zaman eğitime yer verilir. Peki Hristiyanların öğrenmeleri gereken şey nedir?

İş, dinlenme, toplumsal konular, toplum ilişkileri, kilise ve ibadet, tutumluluk, hayırseverlik, yöneticilerle ilişkiler, danışmanlık, aile düzenleri, evlilik ve çocuk büyüme, yiyecek ve yiyeceğin hazırlanması, giyim kuşam, hatta yaşlanma ve yaşamın sonlanmasına hazırlık, hem kişisel hem de dünyadaki yaşam. Hristiyan olmak tüm bunlar ve daha fazlası hakkında öğrenmek anlamına gelir. Bunları anlamak doğal olarak gelişmez. Öğrenilmesi gerekir.

TARTIŞMA SORUSU:

- ❶ Kilisenin görevi için eğitim işi ne kadar önemlidir?
- ❷ Ellen G. White, “Gök bir okuldur” (*Education [Eğitim]*, s. 301) sözü ile ne demek istemişti?
- ❸ 1. Korintliler 2:1-16 ayetlerini bir daha oku. Pavlus’un, Allah’ın bize ilham aracılığı ile açıkladığına dair anlattıklarına bak. Zamanın önderlerinin ve bilgelini hiçbir işe yaramayacağı açıklaması üzerine düşün. Eğer Pavlus bunu o zaman söyleyebilirdi ise, o halde günümüzün bazı “bilgelisi” için ne demeli?